

עין משפט ונר מצוה

א [מתי פ"א מה'ל אבות הטומאות הל' טז:]
ב [מתי סס:]
בב ג מתי פ"ח מה'ל צבורים הל' יא:
בבה ד מתי פ"ד מה'ל תפלה הל' ב [ג]
בבג ששין יט טושי"ע א"ח
כ"י זכ ספי"ד ד וטור א"ח
כ"י רלג:]
בבה ה (מתי פ"ו מה'ל צבורים טושי"ע א"ח
סימן קסג ספי"ף א)
[בהרמז"ס לא מנח מזה גם צטור לא מנח:]

מוסף רש"י

מהו שיטמא. טומאת זולתו, מנח השתא אולין ומטמא או מנח בסוף אולין ואינו מטמא (פסחים פד). אינו מטמא. האיל וסופו להקשות (ע"ר נח). לימדתנו רבינו ב"ר יגור הראש של עגל ה"ך. אלמא דמנח השתא אולין (פסחים סח). שבדלשון יחיד אני שונה אותה. כלומר יחידה היא ולא קיימין כוותיה דר' שמעון קמי לה ופלגי עליה. דמ"ק לא מני אלף עור שמתה האליה למדיה (ע"ר נח). ה"ך למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פסול וחייבין עליו כרת. קרנן שנחת על מנת לאכול הימנו או להקטיר הימנו חוץ למקום אולתו. פסול ואין בו כרת לאכול הימנו כהנא, ואם שחתו לא מנת לאכול או להקטיר הימנו חוץ למנח. פיגול וחייבין עליו כרת האוכל ממנו אפילו כהנא, ומקרא נפקא לן בפי"ג דזבחים (כת). ועור שחתת הכזב ה"ך הוא ונפול קרנן במשנת אפילו ככשה, ובעולה שכולה כליל לא פסלה משנת אפילו אלף משנת הקטרה (ע"ר נח). אבלום. כפר (שם). ושם: איבליס. להביא עור בית הבורש. של קנה, וזה לבדו יש לך להביא עוד אלף קדשים מכל השעטים שם (ובזה"ס נח). שה"י כל המנינים שם הראויין להיות בעולה שטוין כאן חוץ מזה. עור השליל אפילו במשנת בעולה דאין שליל אכריס (ע"ר נח). חוץ למקומו. אם שחת על מנת לאכול משנת מאלו חוץ למקום (ובזה"ס נח). הטמאים. אלה הטמאים, מנח והאנקה והבת מביד ודשקין ה' ימיהו הטמאים לרבות שטורותיהן ככשקן. ומביד אלה למעוטי הק דקרא קמא החולד והעכבר והאז (שבת קז). דאזיל בתר גישתא. לזענן טומאה לא ילין מאלה הטמאים אחרים ככבר וכלי צעל הבית טמאים. עד ארבע מילין הטורחיהו חמשים לילין למקוה לטבול כלי, וכן להפליה, אם מהלך אדם בדרך ובה ועל גלון ולהתפלל, אם יש בית הכנסת לפניו בדמיון ארבע מילין והלך ומתפלל שם ולן שם. וכן לגמילת ידים לאפיליה, אם עמדי למאז מיט לפניו ב' מילין והלך לשם וטטל את ידיו (פסחים מז).

קרב:

ואם איתא והוא שיונק מבעי ל"ה. תימא אכתי ה"מ למצעי או דילמא ה"ק עולא בן שנתו בין יונק בין שאין יונק ואמר ליה ר' יוחנן כל זמן שיונק בין בן שנתו בין שאין בן שנתו וי"ל דלא מסתברא דבעי לאפילוגי כולי האי ולהכי לא בעי הכי וה"ר יעקב מקורבי"ל מירץ דכולה שמעתין סברה דיותר קשה אפילו תוך שנתו כשאין יונק מיונק אחר שנתו ולכן כיון דר' יוחנן כל זמן שיונק קאמר א"כ פשיטא דעולא והוא שיונק קאמר דאי מוך שנתו בין יונק בין שאינו יונק קאמר א"כ כ"ש לאחר שנתו אם הוא יונק דחשיב ליה כך א"כ מה הוסיף ר' יוחנן כל זמן שיונק הא עולא מודה דכל שכן הוא: **עורך הראש** ש"ע עגל ה"ך מהו שיטמא. על מעשה היה שואל היאך הלכה דמנתי? הוה ידע כדפריך מיניה לרבי יוחנן בסמוך:

למינהו הפסיק הענין. תימא דאמר לעיל (דף ק"ב): דהאי הטמאים לאסור זינן ורועטין דהתם נמי למיניהו הפסיק הענין דפסקו אחד הוא לפירוש הקונט' וי"ל דהכא כל הנהו דממעטינן אית להו גישתא סברה הוא (א) לאוקומי אהני דכתיב בתר למינהו דע"ג דכתיבא מנשמת צדיקהו דיש לה גישתא ומרבינן לה אצל זינן ורועטין דלעיל סברה הוא לאוקומי ככולהו:

למינהו הפסיק הענין. קמא תימא כיון דהפסיק הענין למא לי אלה: (א) **ברבי יהודה דאורי'** בתר גישתא. פירש צונטרס דלית ליה דרשא דהטמאים א ולפירושו לא הוי תנא דכרייתא לא רצי יהודה ולא צר פלוגתיה וזכנס קאמר רב תנא הוא ופלגי דהא תנא דכרייתא כוותיה ויש לפרש דכולהו אית להו דרשא דהטמאים ומוקי מסברה רביא דהנהו דלית להו גישתא ומיעוטא דנהו דלית להו גישתא ולית להו למיניהו הפסיק הענין אצל רב דאית ליה למיניהו הפסיק הענין ע"כ פליג עלייהו ומשיב תנשמת:

אזוז חמור שטלאה לקופה טהור. ומצטנל הצשר שהיה צאזן פ"ה דפריך דהכא נמי צמתי' להוי סגי בהנחה לפני הדורסן בלא הלוך ותימא א"כ מאי משני טלאה אפילו דלא הילך דאכתי תקשה לימני צמתי' הנחה לפני הדורס בלא הלוך ע"כ נראה דה"פ הילך אין טלאה לא מדלח קמני צמתימין טלאה דס"ד דטלאה גרע מהילך ומשני טלאה אף

על גב דלא הילך כלומר כי לו זה כמו זה ואין חדוש בזה יותר מצוה: **לגבא**. פ"ה מי שיש לו לגבא עיסת חזירו צטרהה נרץ לטרוח עד ד' מילין להטביל כליו ולפי זה לא קאי לפניו ולאחריו

אגבז דאין רגילות להטביר אדם בדרך לעשות לו עיסה ונראה כפירוש הערוך דפי' אם יש גבל העושה עיסה צטרהה ברחוק ד' מילין ימתין עד שיגיע לאותו גבל ומיירי באלם ההולך בדרך ומינה מה שפירש בערוך" לתפלה לרחוק ידיו לתפלה אין נראה דהכי דמי אי דמטא זמן ללווי הא לייט עליה א"כ"י בצרכות (דף טו). אמאן דמהדר אמאי בעידן ללותא דכתיב רחצן בנקיון כפי כל מידי דמנקי ואי לא מטא זמן תפלה מאי איריא ד' מילין אפילו טובא נמי ונראה כפירוש הקונטרס דלענין להתפלל בעשרה איירי ותימא דאמאי לא חשיב עבודה דבסמוך ויעוד למאן דחשיב עבודה אמאי לא חשיב שלשים ריב דפרק לא יחפור (ב"ב דף גכ). ^ו דמדת המיל ז' ומנחה ריס ור"ח פי' לתפלה לטבול לתפלתו דאע"ג דקי"ל (לקמן דף קלו): כרבי יהודה בן צמירא בדברי תורה ה"מ ללמוד ולק"ש אצל לתפלה (א) אי נמי לא סבירא ליה דרבי יהודה בן צמירא ולפירוש ר"ח נוחא דלא חשיב עבודה דלא חשיב אלא הק תלתא שהן ענין טהרה מאן דחשיב עבודה שהיא כמו מענין טהרה שמתהר העור מן הטומאה ולהכי חשיב לה ולא חשיב ההיא דשלשים ריס: טהור

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

וקאמר ליה ר' יוחנן כל זמן שיונק. ואפילו לאחר שנתו דצהנקה נמי תליא מילתא דחדא הוא דבעינן וה"ק ר' יוחנן צבן שנתו שפיר קאמרנת דהוי כך אצל הנקה לא הוזכר לפחות דאם פירש בתוך שנתו לא יהא כך אלא להוסיף אפילו לאחר שנתו: או דילמא **עולא בן שנתו קאמר**.

אצל הנקה לא מעלה ולא מוריד וקאמר ליה ר' יוחנן אף הנקה נמי בעינן: כל זמן. משמע להוסיף בל: **אל פקיטעני**. להשיב לי ממנה: **שנשון יחיד אני שונה אוסה**. משנה ולא בלשון סתם משנה שאני אומר אלעזר בן יהודה אמרה דמנינא: **המחשב** בדבר שאין דרכו לאכול כגון לאכול למחר דבר שאין דרכו לכך כגון חלב או להקטיר למחר דבר שאין דרכו להקטיר כגון צמר שלמים וחתמת ואשם וגו'י מנחה או עור העולה אינה מלא לפסול ולא לפגל עד (א) שישחט לאכול למחר דבר שנדרו לאכול או להקטיר למחר דבר שדרכו להקטיר ועור שחתת האליה הרי הוא כצמר ודבר שדרכו להקטיר קרינא ביה אם עולה היא ומועיל לפגל את הקרבן במחשבת חוץ לזמנו או לפסול במחשבת חוץ למקומו: **וחייבין עליו כרם**. האוכל ממנו אפילו בזמנו: **וכל שנתו חכמים לענין טומאה**. שהול כצמר שלא מזינו כאן וישנו צבהמה טהורה: **לביא עור צים הנושא**. של נקבה צחטאת או צשלמים והאי דלא מנייה ברישא כי הנך משום דליתיה בעולה ומנא בעולה קאי. אלמא האי תנא הוא דחשיב להו צמר אצל ת"ק לא קרי צמר אלא עור שחתת האליה למדיה: **עור הפרסות ממש**. ולא עור שעל עצם השוק מן הקרסולים עד הארכובה: **רכובה הנמכרת עם הראש**. כל עור שעל עצם השוק מרכובה המתחמה שחתינן צבעת הפשטת צמהה: **הטמאים**. ה"א ימירא קדריש: **לרצות**. עורות שרצים הרצין שהיו כצמר ומהאי ה"א ימירא נמי רבינן (לעיל דף ק"ב): זינן ורועטין וקיפה שלהן ועור ה"ך נמי אימא דהדייהו דהי מינייהו מפקת איהו נמי אוכלא הוא: האי הטמאים צמר דחשבינהו לכולהו כתיב: **ההפסיק הענין**. ולא קאי האי אלה אלא אקרא צמרא האנקה והכת והלטאה והחומט והתנשמת אלה הטמאים וגו' ולא אקרא קמא דלמיניהו האמור בסוף פסוק ראשון הפסיקו לומר שאינן מין אחד אותן האמורים בפסוק ראשון חלוקים מהאמורים בפסוק השני: **וליתשצ נמי**. צמתימין: **השני** כתיב: **רב סנא הוא ותני שנשמת**. רב דמשני למיניהו הפסיק אלמא הטמאים אכל הני דקרא צמרא קאי תנא הוא ותני תנשמת בעורותיהן ככשקן: **סנא דידן סבר לה כרבי יהודה**. כלומר לא שהוא כך ואין לו ממש עור קרי צמר כרבי יהודה דאמר דהנלטה כחולדה אלמא לאו אקרא סמין והאי דלא מודי ליה תנא דידן בהלטאה בזה פליגי תנא סבר גישתא דידה לאו גישתא הוא ורבי יהודה סבר גישתא הוא: **שטלאה**. לשון טלאי. אלמא מכיון שנטלה ממורת צמר ונתנה למורת עור בטלה והאי נמי כיון ששטחן לפני הדורסן או שזכרן על רגלו להלוך בהן אף על פי שלא הילך: **טלאה**. הוי מעשה לצטלו: **בא (עצור)** לגבל. הלש עיסמו צטרהה והוא שכיר לצבל הבית ונרץ למים להטביל כליו יטריח עצמו ארבעה מילין עד שיגיע למקוה ויטביל ויותר מכאן אין עליו לטרוח מן הסתם אלא אם כן נותן לו צעל הבית שזכר הליכה: **ולתפלה**. המהלך בדרך וגמר בלבו ורואה ללון מצעוד יום אם יש בית הכנסת לפניו עד ארבעת מילין יטריח וילך שם כדי שיתפלל: **ולגטילת ידים**. לאכילה ואין לו מים ויש מים לפניו לסוף ארבעה מילין ימתין עד שיגיע למים: איבו

מסורת הש"ס

א) פסחים פד. ב) לעיל נה: ודף עו. [פסחים שס לקמן קלד. א] ג) [שבת קא. ד] [עירובין ז: וש"נ. ס] ה) הערוך אמר רב אשי תנא דידן וכו' פי' גישתא הוא משמש העור ציד אם הוא כך או אשון ע"ש ערך גשחא א"י. ו) [שבת קא. ז] ז) פסחים מז. ח) [ז"ל אמר ר' אבהו אמר ר"ל כך איתא בערוך ערך גבל א"י. ט) [ברכות טו מ"ה נה] פסחים מז. י) ערך גבל א"י. י) [לפניו שם איתא רב תסדלא. ט] נ"והיא משנה בב"ר ע"ז. טז) [נ"ר תוס'] ברכות כב: ד"ה וליא,

תורה אור הש"ס

י. אֱלֹהֵי הַטּוֹמְאִים לָכֵם בְּכָל הַשָּׂרָץ כָּל הַזֶּבַע בָּהֶם בְּמָתָם יִטְמָאוּ עַד הָעֶרְבִי: ויקרא יא לא

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לגבל בו' בפרת המיר' (א) והצה' ר"ם. כדאיתא בימא דף סז פ"ב:

הגהות חב"ח

א) רש"י ד"ה המתשצ וכו' ולא לפגל עד שיחשב לאכול למחר: (א) תוס' ד"ה למיניהו וכו' סברה הוא לאוקומי. י"ב פי' ה"א דהטמאים: (א) ד"ה כ"י יהודה וכו'. י"ב ופי' בזה שכתבו המו"ר ריש פרק שמונה שלשים:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גפ' כמה כדי עצור. י"ב מתי שס ופי"ד שס הלכה ח: [ב] רש"י ד"ה עצור לגבל. נמחק מלת עצור:

שיטה מקובצת

א) ת"ד הטמאים. י"ב פי' תוס' בבורות דף ו' ע"ב: [ט] כדנתיא המחשב לאכול למחר ביביר שאין דרכו בכך כגון לאכול למחר דבר שאין דרכו לאכול כגון חלב: ג) או עור העולה אינה מחשבה לא לפסול ולא לפגל: ד) למיניהו הפסיק הענין ולא קאי האי הטמאים אלא אקרא בתרא האנקה והכת והלטאה והחומט והתנשמת אלה הטמאים וגו' ולאו אקרא קמא דלמיניהו החמור ראשון הפסיקן: ט) ולפיכך לא הוי תנא דבירייתא: